

Informatie over de ecologische (milieu-) en sociale kenmerken van de pensioenregeling van Pensioenfonds Zorg en Welzijn

Stichting Pensioenfonds Zorg en Welzijn, met zetel te Utrecht en met adres Utrechtseweg 91, 3702 AA, Zeist, Handelsregister nr. 41179049.

Pensioenfonds Zorg en Welzijn (hierna: PFZW) beheert een omvangrijk pensioenvermogen voor haar belanghebbenden: actieve deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden. Met dit pensioenvermogen worden beleggingen gedaan. De mate waarin deze beleggingen maatschappelijk verantwoord of duurzaam zijn is een belangrijke kwestie waarover wij graag transparant willen zijn. Om die reden communiceren wij daar op allerlei manieren over.

In dit document geven wij informatie over de pensioenregeling PFZW in relatie tot Europese regelgeving. De pensioenregeling is namelijk een financieel product in de zin van de Informatieverschaffingsverordening van de Europese Unie (hierna EU). De verordening vraagt van PFZW om over de duurzaamheid van de pensioenregeling bepaalde informatie op een voorgeschreven manier te verstrekken. Op grond van deze regelgeving publiceren wij dit document om beter inzichtelijk te maken wat de duurzaamheidskenmerken, -doelen en -risico's zijn van onze pensioenregeling. Het document is gebaseerd op artikel 10 van de Informatieverschaffingsverordening en de artikelen 25 tot en met 36 van de regelgeving die deze verordening verder uitwerkt (de Gedelegeerde Verordening).

PFZW geeft, zoals gezegd, meer informatie over de beleggingen van het pensioenvermogen en de duurzaamheidsaspecten daarvan. Dit overzichtsdocument is een onderdeel van het totaal aan informatie dat PFZW geeft over maatschappelijk verantwoord beleggen en de duurzaamheid van haar beleggingen. De Europese regelgeving, waaronder de Informatieverschaffingsverordening, staat op onze website. Voor nieuwe deelnemers bij PFZW wordt al bij aanvang van hun deelnemerschap het Model voor de precontractuele informatieverschaffing voor de financiële producten als bedoeld in de Europese regelgeving beschikbaar gesteld. Dit model is eveneens opgenomen op onze website. Op de website is daarnaast een document opgenomen dat meer specifiek ingaat op de wettelijke bepalingen (artikelen) uit de Europese regelgeving. Op de website staat bovendien nadere toelichtende en aanvullende informatie over de ecologische (milieu-) en sociale kenmerken van de pensioenregeling.

PFZW streeft ernaar om met deze informatie, die deels wettelijk verplicht is, een zo volledig en correct mogelijk beeld te geven van de manier waarop PFZW bezig is met maatschappelijk verantwoord beleggen. Wij kunnen ons voorstellen dat er vragen zijn over deze belangrijke kwestie. Nadere informatie is daarom te verkrijgen via onze klantcontactorganisatie. Bovendien verwijzen wij u voor verdere informatie over maatschappelijk verantwoord beleggen en duurzaamheid ook naar de website van onze vermogensbeheerder PGGM.

(a) Samenvatting/Summary

De rubriek "Samenvatting" voor de financiële producten die ecologische of sociale kenmerken promoten, bevat een samenvatting van alle informatie in de verschillende rubrieken hieronder. Deze samenvatting wordt in het Nederlands en in het Engels gegeven.

Geen duurzame beleggingsdoelstelling

Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW) beoogt op dit moment geen beleggingen te doen die duurzaam zijn volgens de specifieke definitie van de Europese regelgeving dus die voldoen aan alle voorwaarden voor het zijn van duurzame belegging zoals beschreven in de Informatieverschaffingsverordening.

Ecologische of sociale kenmerken van het financiële product

De pensioenregeling PFZW is een financieel product in de zin van de Informatieverschaffingsverordening. PFZW heeft een maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid ten grondslag liggen aan haar pensioenregeling. Wij promoten ecologische (milieu-) en sociale kenmerken en streven naar duurzaamheid in ons beleggingsbeleid. Dat betekent dat wij die kenmerken tot doel hebben, uitdragen en willen bevorderen.

Beleggingsstrategie

De beleggingsstrategie van PFZW is vastgelegd in een aantal beleidsdocumenten. In ons beleggingsbeleid staan een "Verantwoorde basis" en een "Duurzame wereld" centraal. PFZW beoordeelt de (negatieve) invloed van beleggingen met een methode gebaseerd op richtlijnen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) en VN-principes (OECD-screening).

In de Verantwoorde basis stellen wij de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties (VN) centraal en stellen minimumeisen aan ondernemingen en landen waarin we het pensioenvermogen beleggen. PFZW belegt niet meer in clustermunities en heeft (vrijwel) geen beleggingen in tabak, controversiële wapens, kolen en teerzand, gas- en oliebedrijven die actief zijn op het gebied van boringen in het Noordpoolgebied en Russische en Wit-Russische bedrijven. Wij sluiten staatsobligaties uit van regeringen waaraan de VN Veiligheidsraad en/of de Europese Unie sancties heeft opgelegd. In de Duurzame wereld zet PFZW zich in om op enkele specifieke terreinen een positieve invloed te hebben. Eind 2030 moet minimaal 30% van ons totale vermogen bijdragen aan één van de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties, waarvan ten minste 15% in klimaatoplossingen. Wij hebben daarnaast nog een aantal specifieke aandachtsgebieden die wij extra belangrijk vinden omdat deze aansluiten bij de voorkeuren van onze deelnemers: "Mens & Gezondheid" en "Klimaat". PFZW beoordeelt voorts of in ondernemingen waarin wordt belegd sprake is van Goed bestuur.

Aandeel beleggingen

PFZW belegt de pensioenpremies in verschillende beleggingscategorieën, zoals aandelen, obligaties, vastgoed, private equity, infrastructuur en leningen. De strategische asset allocatie wordt als uitgangspunt gebruikt voor het inrichten van de portefeuille. Van het vermogen is ca. 75% zodanig belegd dat daarmee milieu- en sociale kenmerken worden gepromoot.

Monitoring ecologische of sociale kenmerken

Uitsluitingen: sommige beleggingen sluiten we uit omdat wij willen dat alle voor ons beheerde beleggingen aan onze minimale duurzaamheidsnormen voldoen. Indien het betreft het gedrag van landen wordt niet belegd in staatsobligaties van regeringen waaraan de VN Veiligheidsraad en/of de Europese Unie sancties heeft opgelegd.

CO₂-reductie: wij streven naar beleggingen met minder CO₂-uitstoot en meer beleggingen in klimaatoplossingen. Doelstelling is een vermindering van 50% CO₂-uitstoot over alle beleggingen (portefeuilledoelstelling) in 2030 ten opzichte van 2019.

Onderzoek beleggingen op basis van OESO-richtsnoeren (screening) en VN-principes: voor zover het gedrag van ondernemingen betreft maken wij gebruik van engagement én uitsluitingen.

We beoordelen ondernemingen aan de hand van OESO-richtlijnen op basis van verstoringen (incidenten) zowel binnen de eigen productielocaties alsook verstoringen bij toeleveranciers (OECD-screening). Ook beoordelen wij of bedrijven de VN Guiding Principles on Business and Human Rights (een reeks richtlijnen voor staten en bedrijven om mensenrechtenschendingen in de bedrijfsvoering te voorkomen, aan te pakken en te verhelpen) hebben overtreden.

Methodologieën

Om te bepalen of en in welke mate wij milieu- en sociale kenmerken bereiken, gebruikt PFZW duurzaamheidsindicatoren. Dit zijn meetbare aspecten (graadmeters) van duurzaamheid

Verantwoorde basis: PFZW stelt primair minimumeisen aan ondernemingen waarin wij beleggen.

Duurzame wereld: In de Duurzame wereld verkleinen wij de negatieve invloed van beleggingen verder en vergroten de positieve invloed. We doen dit door te beleggen in duurzamere ondernemingen en duurzaamheid binnen ondernemingen te stimuleren door betrokken aandeelhouderschap (stemmen, engagement).

Databronnen en -verwerking

PFZW maakt gebruik van ESG-data van de volgende dataleveranciers: Sustainalytics, RepRisk en Trucost.

Selectie dataleveranciers: bij de selectie van dataleveranciers wordt de datakwaliteit beoordeeld op meer aspecten waaronder de compleetheid van de data voor het beoogde beleggingsuniversum, methodologie en datakwaliteitscontroles uitgevoerd door de dataleverancier. Het aandeel van geschatte ESG data verschilt per beleggingscategorie. Bij een investering in een onderneming waarvoor de CO₂ intensiteitsdata ontbreekt wordt gekeken of we gebruik kunnen maken van de CO₂-data van het moederbedrijf of wordt gebruik gemaakt van een geschatte CO₂-intensiteit op basis van een sector mediaan. PFZW-vermogensbeheerder PGGM Vermogensbeheer BV heeft samen met APG en twee grote buitenlandse vermogensbeheerders het zogenaamde Sustainable Development Investments Asset Owner Platform (SDI AOP) opgericht.

Methodologische en databeperkingen

De belangrijkste beperking op de methodologieën en databronnen is de compleetheid en consistentie van ESG-data door gebrekkige en/of niet-gestandaardiseerde rapportages van ondernemingen op het gebied van duurzaamheid en duurzaamheidsrisico's. Dit is een uitdaging voor de gehele industrie, maar zal naar verwachting op termijn verbeteren doordat meer ondernemingen zich aansluiten bij reeds bestaande initiatieven en standaarden en door nieuwe regelgeving op dit gebied.

Due diligence

Partijen die voor ons beleggen verrichten zorgvuldig onderzoek (due diligence) naar (potentiële) beleggingen, zodat eventuele negatieve effecten van een belegging op de duurzaamheid in kaart worden gebracht. Dit gebeurt aan de hand van de OESO-richtlijnen en de VN-principes.

Engagementbeleid

PFZW heeft engagement als onderdeel van de beleggingsstrategie. Dit is een constructieve dialoog met ondernemingen of marktpartijen zoals regelgevers, toezichthouders en sector-organisaties met als doel een vooraf vastgestelde (gedrags-)verandering te realiseren. De dialoog kan verschillende vormen aannemen (schriftelijk, telefonisch, mondeling). Wij proberen ook door te stemmen op aandeelhoudersvergaderingen of het voeren van rechtszaken om bedrijven te laten verduurzamen of eventuele schade te herstellen.

Aangewezen referentiebenchmark

PFZW hanteert geen specifieke benchmark.

No sustainable investment objective

Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW) currently does not intend to make investments that are sustainable according to the specific definition of European regulations, i.e. that meet all the conditions for being a sustainable investment as described in the Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR).

Environmental or social characteristics of the financial product

The PFZW pension scheme is a financial product within the meaning of the SFDR. PFZW has a socially responsible investment policy that forms the basis of its pension scheme. We promote ecological (environmental) and social characteristics and strive for sustainability in our investment policy. This means that we aim for, propagate and promote those characteristics.

Investment strategy

PFZW's investment strategy is laid down in a number of policy documents. Our investment policy focuses on a "Responsible basis" and a "Sustainable world". PFZW assesses the (negative) impact of investments using a method based on guidelines from the Organization for Economic Co-operation and Development (OECD) and UN principles on Business and Human Rights (OECD screening).

In the *Responsible Basis*, we focus on the sustainable development goals (SDG's) of the United Nations (UN) and set minimum requirements for companies and countries in which we invest the pension assets. PFZW no longer invests in cluster munitions and has virtually no investments in tobacco, controversial weapons, coal and tar sands, gas and oil companies active in drilling in the Arctic and companies in Russia and Bellarus. We exclude government bonds of governments that have been sanctioned by the UN Security Council and/or the European Union.

In the *Sustainable world*, PFZW is committed to having a positive influence in a number of specific areas. At the end of 2030, at least 30% of our total assets must contribute to one of the sustainable development goals, of which at least 15% in climate solutions. We also have a number of specific focus areas that we consider particularly important because they match the preferences of our participants: "People & Health" and "Climate".

PFZW also assesses whether there is *good governance* in companies in which investments are made.

Proportion of investments

PFZW invests the pension premiums in various investment categories, such as shares, bonds, real estate, private equity, infrastructure and loans. The strategic asset allocation is used as a starting point for setting up the portfolio. Approximately 75% of the assets are invested in such a way that environmental and social characteristics are promoted.

Monitoring of environmental or social characteristics*Exclusions:*

We exclude some investments because we want all investments managed for us to meet our minimum sustainability standards. With regard to the behavior of countries, investments are not made in government bonds of governments on which the UN Security Council and/or the European Union have imposed sanctions.

CO₂-reduction:

We strive for investments with less CO₂-emissions and more investments in climate solutions. The target is a 50% reduction in CO₂-emissions across all investments (portfolio target) in 2030 compared to 2019.

Investigate investments based on OECD guidelines (screening) and UN principles:

As far as the behavior of companies is concerned, we use engagement and exclusions.

We assess companies on the basis of OECD guidelines based on disruptions (incidents) both within their own production locations and disruptions at suppliers (OECD screening). We also assess whether companies have violated the UN Principles.

Methodologies

PFZW uses sustainability indicators to determine whether and to what extent we achieve environmental and social characteristics. These are measurable aspects (measurements) of sustainability. We distinguish between the Responsible basis and the Sustainable world.

Responsible basis: PFZW primarily sets minimum requirements for companies in which we invest.

Sustainable world: In the Sustainable world we further reduce the negative impact of investments and increase the positive impact. We do this by investing in more sustainable companies and stimulating sustainability within companies through engaged share ownership (voting, engagement).

Data sources and processing

PFZW uses ESG data from the following data providers: Sustainalytics, RepRisk and Trucost.

Selection of data providers: when selecting data providers, data quality is assessed on more aspects including the completeness of the data for the intended investment universe, methodology and data quality checks performed by the data provider. The share of estimated ESG data differs per asset class. In the case of an investment in a company for which the CO₂-intensity data is missing, it is examined whether we can use the CO₂-data of the parent company or an estimated CO₂-intensity based on a sector median is used. PFZW asset manager PGM, together with APG and two large foreign asset managers, has set up the so-called Sustainable Development Investments Asset Owner Platform (SDI AOP).

Limitations to methodologies and data

The main limitation on the methodologies and data sources is the completeness and consistency of ESG data due to inadequate and/or non-standardized reporting by companies in the field of sustainability and sustainability risks. This is a challenge for the entire industry, but is expected to improve over time as more companies join existing initiatives and standards and new regulations in this area.

Due diligence

Parties who invest for us conduct due diligence into (potential) investments, so that any negative effects of an investment on sustainability are identified. This is done on the basis of the OECD guidelines and the UN principles.

Engagement Policies

PFZW has engagement as part of its investment strategy. This is a constructive dialogue with companies or market parties such as regulators, supervisors and sector organizations with the aim of realizing a predetermined (behavioral) change. The dialogue can take different forms (written, telephone, oral). We also try to vote at shareholder meetings or litigate to make companies more sustainable or to repair any damage.

Designated Reference Benchmark

PFZW does not use a specific benchmark.

(b) Geen duurzame beleggingsdoelstelling

Dit financiële product promoot ecologische of sociale kenmerken, maar heeft geen duurzame beleggingsdoelstelling.

PFZW beoogt op dit moment geen beleggingen te doen die duurzaam zijn volgens de definitie van de Informatieverschaffingsverordening dus die voldoen aan alle criteria van duurzame belegging in de Europese regelgeving. Het begrip duurzame beleggingen heeft in de Europese regelgeving namelijk een eigen betekenis. Er is pas een duurzame belegging in de zin van de Europese regelgeving als aan een aantal voorwaarden is voldaan die zijn beschreven in de Informatieverschaffingsverordening.

De voorwaarde waar PFZW nog geen gericht beleid op voert is op het waarborgen dat een belegging die een ecologisch of sociaal kenmerk heeft niet tegelijkertijd ernstige afbreuk doet aan een ander aspect van ecologische of sociale aard. Dit heeft mede te maken met het feit dat op dit moment in de tijd nog niet alle gegevens (van ondernemingen en landen) beschikbaar zijn om die beoordeling te kunnen doen.

PFZW heeft dus wel een verantwoord beleggingsbeleid ten grondslag liggen aan haar pensioenregeling en belegt haar vermogen waar mogelijk duurzaam. Ecologische en sociale kenmerken worden door PFZW gepromoot. Wij promoten ecologische (milieu-) en sociale kenmerken en streven naar duurzaamheid in ons beleggingsbeleid. PFZW heeft echter nog niet als doelstelling geformuleerd dat de beleggingen een duurzame belegging moeten zijn in de specifieke betekenis van de Europese regelgeving.

(c) Ecologische of sociale kenmerken van het financiële product

Welke ecologische of sociale kenmerken promoot het financiële product?

De pensioenregeling van PFZW is een financieel product volgens de Europese regelgeving. De pensioenregeling van PFZW *promoot* zowel ecologische (milieu-) als sociale kenmerken (aspecten) van beleggen en ondernemen. Met promoten van milieu- en sociale kenmerken wordt bedoeld dat wij die kenmerken tot doel hebben, uitdragen en willen bevorderen.

Wij promoten milieukenmerken die bijdragen aan het beperken van klimaatverandering en zetten ons in voor meer biodiversiteit dus meer verscheidenheid aan levensvormen op verschillende plekken (binnen een gegeven ecosysteem).

Wij promoten sociale kenmerken die bijdragen aan het verbeteren van de mensenrechten en arbeidsomstandigheden, het bestrijden van corruptie, meer voedsel- en waterzekerheid en een betere gezondheid.

Wij promoten zowel milieu- als sociale kenmerken door een duurzame wereld centraal te stellen in ons beleggingsbeleid.

Wat het promoten precies inhoudt is in meer detail beschreven bij het navolgende onderdeel "Beleggingsstrategie".

(d) Beleggingsstrategie

Wat is de beleggingsstrategie die wordt gehanteerd om de ecologische of sociale kenmerken te verwezenlijken die door het financieel product worden gepromoot?

PFZW-beleggingsstrategie: verankerd in beleidsdocumenten

De beleggingsstrategie van PFZW is vastgelegd in een aantal documenten. Naast het behalen van de pensioendoelstelling wil PFZW met de beleggingen bijdragen aan een betere en leefbare wereld.

De basisprincipes zijn beschreven in ons *Meerjarenbeleidsplan 2020-2025 Zorgen voor elkaar, Goed pensioen, vitale sector en duurzaam beleggen*. Deze principes komen terug in de *Verklaring inzake de beleggingsbeginselen*. De verklaring behoort tot de Actuariële en bedrijfstechnische Nota (ABTN) die elk pensioenfonds op grond van de Pensioenwet heeft. In het *Duurzaam Beleggingsbeleid PFZW 2020-2025* worden de uitgangspunten nader uitgewerkt en toegelicht. Het *Klimaatplan* heeft het Beleggingsbeleid 2020-2025 op het onderdeel Klimaat in mei 2022 geactualiseerd en aangescherpt.

In 2022 heeft PFZW bovendien beleggingsovertuigingen vastgesteld. Overtuigingen in het kader van duurzaamheid zijn dat het meenemen van ESG-risico's bij beleggingsbeslissingen leidt tot een betere portefeuille en dat PFZW als lange termijn belegger een waardevolle bijdrage wil leveren aan een meer duurzame wereld.

Hieronder geven wij een samenvatting van ons beleggingsbeleid. Daarbij is het van belang te weten dat wij het pensioenvermogen niet zelf beleggen, maar daarvoor gebruik maken van vermogensbeheerder PGGM (PGGM Vermogensbeheer BV of PVBV). PGGM belegt ons vermogen voor een deel zelf en besteedt dit voor een deel uit aan andere partijen. Als PGGM andere partijen gebruikt staat in het contract met deze partijen dat zij ons beleggingsbeleid toepassen voor alle nieuwe investeringen die worden gedaan. En voor zover mogelijk ook voor de bestaande investeringen.

Het beleggingsbeleid van PFZW vormt het kader voor de investeringsinspanningen van PGGM Vermogensbeheer. Het beleggingsbeleid is ook onderdeel van de uitbesteding van het vermogensbeheer door PFZW aan PGGM. Voor PGGM Vermogensbeheer is de beleggingsstrategie van PFZW de oriëntatie in het proces van de uitvoering.

Het beleggingsbeleid van PFZW is allereerst gericht op het realiseren van de pensioendoelstelling. Dit is namelijk onze hoogste verantwoordelijkheid. Dit houdt in dat we financieel rendement moeten behalen om te zorgen dat de deelnemers een goed pensioen hebben.

Naast het behalen van de pensioendoelstelling hebben en voelen wij ook een bredere verantwoordelijkheid naar de samenleving. Wij willen met onze beleggingen bijdragen aan een betere en leefbare wereld. Deze twee verantwoordelijkheden gaan goed samen: een goed pensioen is ten slotte meer waard in een leefbare wereld. Bovendien is een duurzame, houdbare wereld noodzakelijk om op lange termijn voldoende rendement te kunnen halen. Om de pensioendoelstelling waar te maken, nu en in de toekomst, moeten we zorgvuldig omgaan met grondstoffen, kapitaal en mensen. Het vastleggen van duurzaamheid in het beleggingsbeleid draagt zo op lange termijn dus ook bij aan het rendement.

Verantwoorde basis en een duurzame wereld

In ons beleggingsbeleid staan een "Verantwoorde basis" en een "Duurzame wereld" centraal. De Verantwoorde basis en de Duurzame wereld, zoals verankerd in onze beleggingsstrategie, beschouwt PFZW als bindend bij haar beleggingen. Hierna gaan wij in op de betekenis van deze begrippen.

Verantwoorde basis

In de Verantwoorde basis stellen we minimumeisen aan ondernemingen waarin we ons pensioenvermogen beleggen. We zorgen ervoor dat de hele portefeuille voldoet aan onze minimum duurzaamheidseisen. Deze eisen kunnen zowel betrekking hebben op de producten die zij maken als het gedrag van ondernemingen. Ook beleggen wij niet in bepaalde landen.

Binnen de Verantwoorde basis nemen wij de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de VN in beschouwing. In totaal hebben de Verenigde Naties 17 duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (Engels: Sustainable Development Goals of SDG's) met daarbij behorende doelen en ambitie vastgesteld. Hieronder zijn deze duurzaamheidsdoelstellingen grafisch weergegeven.

Uitsluitingen

Voor de producten maken wij gebruik van uitsluitingen. Dat wil zeggen dat wij in bepaalde producten niet of vrijwel niet beleggen. Voor een deel gaat het daarbij om eisen vanuit de wet zoals het verbod op beleggingen in clustermunie. Daarnaast sluiten wij producten uit die we onvoldoende bij ons vinden passen. Sinds een aantal jaren beleggen we bijvoorbeeld niet meer in tabak en controversiële wapens.

Voorts hebben we in het kader van ons beleggingsbeleid 2025 besloten om ook afscheid te nemen van onze beleggingen in kolen en teerzand. Bij het opstellen van het Klimaatplan hebben wij de beslissing genomen om ook gas- en oliebedrijven uit te sluiten die actief zijn op het gebied van boringen in het Noordpoolgebied (het zogenaamde arctic drilling). Tevens zien wij af van beleggingen in liquide aandelen en krediet van Russische en Wit-Russische bedrijven. Ten slotte sluiten wij staatsobligaties uit van regeringen waaraan de VN Veiligheidsraad en/of de Europese Unie sancties heeft opgelegd.

Voordat we een nieuwe belegging doen controleren we heel goed of de onderneming of regering niet op onze lijst met uitsluitingen staat. De uitsluitingenlijst wordt minimaal twee keer per jaar geactualiseerd. Nadat dit is gebeurd, controleren we onze bestaande portefeuille opnieuw. Beleggingen in ondernemingen en regeringen op de uitsluitingenlijst verkopen wij.

Onderzoek beleggingen op basis van OESO-richtsnoeren (screening) en VN-principes

Naast de uitsluitingen beoordelen wij het gedrag van ondernemingen en maken vervolgens gebruik van engagement én uitsluitingen. Om te beoordelen wat het best werkt, analyseren wij onze beleggingsportefeuille. Dat helpt ons te beoordelen of het gedrag van de onderneming leidt tot (mogelijke) negatieve invloed op samenleving en milieu. Om de ernst van de negatieve invloed te beoordelen, hebben we samen met een gespecialiseerd bedrijf een methode ontwikkeld, die gebaseerd is op richtlijnen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) en regels van de Verenigde Naties (UN Global Compact Principles).

De OESO is een organisatie die zich inzet voor het bevorderen van de economische ontwikkeling en de wereldhandel. Dit samenwerkingsverband bestaat uit 38 landen. Nederland is lid van de OESO. De aangesloten landen proberen een gezamenlijk beleid te voeren om zo:

- duurzame economische groei aan te moedigen;
- werkgelegenheid te bevorderen;
- financiële stabiliteit te garanderen, en
- economische ontwikkelingen in andere landen te ondersteunen.

De OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen ("Aanbevelingen voor verantwoord ondernemen in een mondiale context") zijn gedetailleerd, maar goed toegankelijk. Deze richtlijnen maken duidelijk wat de overheid en beleggers verwachten van bedrijven op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) bij het internationaal zakendoen. Ze bieden handvatten voor bedrijven hoe om te gaan met zaken zoals mensenrechten en milieu. Vanwege het grote belang ervan bij onze beleggingen staan de OESO-richtlijnen ook in zijn geheel op deze website.

Het VN Global Compact bestaat uit tien principes of duurzaamheidsdoelstellingen die gericht zijn op bedrijven. De tien principes zijn verdeeld over de vier thema's:

1. Mensenrechten
2. Arbeid
3. Milieu
4. Anticorruptie.

De thema's sluiten nauw aan bij de OESO-richtlijnen.

We beoordelen ondernemingen aan de hand van OESO-richtlijnen op basis van verstoringen (incidenten) zowel binnen de eigen productielocaties alsook verstoringen bij toeleveranciers. Vervolgens bepaalt PFZW of sprake is van "ernstige verstoringen" of "zeer ernstige verstoringen". Bedrijven met een score "zeer ernstig" horen niet thuis in onze Verantwoorde basis. Daarin beleggen we dus niet langer. Voor bedrijven met een score "ernstig" kijken we naar de grootte van het bedrijf. Voor grote bedrijven kiezen we ervoor om initieel via engagement (betrokkenheid) en stemmen het gedrag van deze bedrijven te verbeteren. Wij zijn van mening dat bij grote ondernemingen engagement uiteindelijk meer effect kan hebben dan de beleggingen verkopen. We blijven dus beleggen in deze bedrijven, behalve als duidelijk is dat er geen verbetering te verwachten is.

Voor de vele kleine bedrijven met een score "ernstig" wegen de extra inspanningen van engagement per bedrijf niet op tegen het verwachte resultaat. In deze bedrijven willen we dus niet langer beleggen en die beleggingen worden direct verkocht.

Naast bovenstaande beoordeling kijken we ook of bedrijven de Verenigde Naties Global Compact Principles hebben overtreden. Ook kijken wij of de ondernemingen in hun bedrijfsvoering hebben opgenomen dat zij aandacht hebben voor en zich houden aan de VN Global Compact principes en OESO-richtlijnen.

Bij iedere nieuwe belegging die we doen, wordt bovenstaand proces uitgevoerd. Dit wordt ook wel de OECD-screening genoemd (OECD is Organisation for Economic Co-operation and Development = OESO). Daarnaast wordt de OECD-screening geregeld herhaald. Hierdoor monitoren wij de voortgang en kunnen wij sneller handelen om negatieve invloed te stoppen, te voorkomen of te beperken.

Duurzame wereld

PFZW wil zich met de Duurzame wereld inzetten om op *enkele specifieke terreinen* een positieve invloed te hebben voor een meer leefbare wereld. Onze doelen hebben daarbij betrekking op zowel het belegd vermogen als op het resultaat dat we daarmee hebben. We doen dit door:

1. anders te beleggen (verschuiven van kapitaal naar meer duurzame ondernemingen), en
2. duurzaamheid binnen ondernemingen aan te sporen door als aandeelhouder invloed uit te oefenen via stemmen en betrokkenheid (engagement) bij de onderneming.

Wij vinden het belangrijk dat onze beleggingen bijdragen aan alle duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de VN en daarom willen we dat uiterlijk eind 2025 20% van ons totale vermogen bijdraagt aan één van de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen. Eind 2030 moet minimaal 30% van ons totale vermogen bijdragen aan één van de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen, waarvan ten minste 15% in klimaatoplossingen.

Wij hebben daarnaast nog een aantal specifieke aandachtsgebieden uitgekozen die wij extra belangrijk vinden, omdat deze aansluiten bij de voorkeuren van onze deelnemers. Deze specifieke gebieden zijn: "Mens & Gezondheid" en "Klimaat". Aan deze aandachtsgebieden hebben we zeven duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties gekoppeld waar we met onze beleggingen extra de nadruk op leggen.

Focusgebied 'Mens & Gezondheid'

PFZW legt het accent in de eerste plaats op het terrein van Mens & Gezondheid. Daartoe behoren in ieder geval de ontwikkelingsdoelstellingen:

- geen honger (VN duurzame ontwikkelingsdoelstelling 2)
- goede gezondheid en welzijn (VN duurzame ontwikkelingsdoelstelling 3)
- schoon water en sanitair (VN duurzame ontwikkelingsdoelstelling 6).

Zo zetten we ons in het kader van de duurzame ontwikkelingsdoelstelling 2 (geen honger) in voor het duurzaam verhogen van de voedselproductie en het verbeteren van de kwaliteit van voeding.

Dit doen wij bijvoorbeeld door te beleggen in bedrijven die meer droogtebestendige zaden, technologie voor precisielandbouw, of gezonde voedingsproducten ontwikkelen.

Onze beleggingen in de duurzame ontwikkelingsdoelstelling 3 (goede gezondheid en welzijn) richten zich op het verbeteren van de gezondheidszorg én op oplossingen die de kosten van die zorg helpen verlagen. Dit kunnen bedrijven zijn die betaalbare medicijnen of medische apparatuur ontwikkelen. Maar ook oplossingen die efficiëntieverbeteringen opleveren in de zorg, bijvoorbeeld ICT.

Duurzame ontwikkelingsdoelstelling 6 (schoon water en sanitair) gaat over het besparen van schaars water, het verbeteren van de waterkwaliteit of het aanleggen van waterinfrastructuur, bijvoorbeeld rioolwaterzuiveringsinstallaties. We richten ons onder andere op ondernemingen die efficiënte irrigatiesystemen maken en op drinkwaterbedrijven.

Focusgebied Klimaat

In algemene zin geldt hiervoor het volgende:

PFZW heeft een klimaatstrategie. Het hoofddoel van de klimaatstrategie is een klimaatneutrale (Net Zero) portefeuille in 2050, in lijn met een scenario van maximaal 1,5 graden opwarming van de aarde.

Wij dragen bij aan een duurzame wereld door te streven naar beleggingen met minder CO₂-uitstoot en meer beleggingen in klimaatoplossingen. Met CO₂ wordt ook de CO₂-equivalent (CO_{2e}) bedoeld. CO₂-equivalenten zijn alle broeikasgassen. Dit betekent zowel meer investeren in klimaatoplossingen als het beter meten van hun gevolg.

De doelstelling om bij onze beleggingen rekening te houden met het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen (portefeuilledoelstelling) geldt voor:

- alle beleggingscategorieën over vermindering van de directe uitstoot van het bedrijf waarin wordt belegd, en
- de bronnen binnen het beheer van het bedrijf.

Voor de beleggingscategorieën beursgenoteerde aandelen, bedrijfsobligaties en onroerend goed gaat het ook over de vermindering van de indirecte uitstoot door de opwekking van ingekochte of verbruikte energie.

Onze doelstelling is een vermindering van 50% CO₂ uitstoot over alle beleggingen (portefeuilledoelstelling) in 2030 ten opzichte van 2019. Daarnaast willen wij 50% CO₂-vermindering bereiken voor de categorieën Aandelen en liquide krediet in 2030 ten opzichte van 2019.

Met deze doelstellingen willen wij voldoen aan het akkoord van Parijs van 2015 (Klimaatakkoord), een internationaal verdrag om de opwarming van de aarde te beperken. De doelstellingen van dit klimaatverdrag zijn aangescherpt in de klimaatconferentie van de Verenigde Naties in Glasgow in 2021. In het Parijs-akkoord is afgesproken om de opwarming van de aarde te limiteren tot ruim onder de 2 graden en te streven naar maximaal 1,5 graad temperatuurstijging. Om het doel van 1,5 graad te halen moet de wereldwijde uitstoot in 2050 netto nul (net-zero oftewel klimaat-neutraal) zijn. Netto nul betekent dat de totale wereldwijde uitstoot van alle broeikasgassen minus het totaal verwijderde broeikasgassen uitkomt op maximaal nul.

Het focusgebied “Klimaat” kent een koppeling aan verschillende duurzame ontwikkelingsdoelstellingen en met name:

- betaalbare en duurzame energie (duurzame ontwikkelingsdoelstelling 7)
- duurzame steden en gemeenschappen (duurzame ontwikkelingsdoelstelling 11)
- verantwoorde consumptie en productie en (duurzame ontwikkelingsdoelstelling 12)
- klimaatactie (duurzame ontwikkelingsdoelstelling 13).

Daarbij is de focus vooral op de duurzaamheidsdoelstellingen 7, 11 en 13.

Wij leveren een bijdrage aan klimaatoplossingen door te investeren in hernieuwbare energie of infrastructuur voor schone energie. Ook is een belangrijke rol weggelegd voor investeringen die leiden tot energiebesparing bij bedrijven en duurzaam vastgoed.

Ook investeringen voor het opvangen van de gevolgen van klimaatverandering zien wij als impact. Zelfs als het opwarmen van het klimaat niet hoger is dan 2 graden, krijgen we te maken met een ander klimaat. Hierop moeten we ons voorbereiden door bijvoorbeeld dijken te verhogen of het herverzekeren van rampen zoals schade door overstromingen.

Om de voortgang te bij te houden, wordt er jaarlijks een CO₂-meting gedaan en gerapporteerd over de portefeuille. Als de voortgang onvoldoende is, passen we het beleggingsbeleid hierop aan.

Wat is het beoordelingsbeleid voor praktijken op het gebied van goed bestuur van de ondernemingen waarin is belegd onder meer met betrekking tot goede managementstructuren, betrekkingen met werknemers, beloning van het betrokken personeel en naleving van de belastingwetgeving?

De Europese regelgeving (de Informatieverschaffingsverordening in artikel 2.17) noemt vier thema's die met name bepalen of sprake is van goed bestuur door ondernemingen:

- goede managementstructuren;
- betrekkingen (van de werkgever) met hun werknemer (s);
- beloning van het betrokken personeel, en
- naleving van de belastingwetgeving.

PFZW beoordeelt of ondernemingen waarin wordt belegd in de praktijk daadwerkelijk op een goede manier worden bestuurd. Dus of er fatsoenlijke bedrijfsvoering en werkmethodes zijn. PFZW beoordeelt dit in ieder geval op basis van bovenstaande thema's, maar ook op andere thema's. Dit gebeurt door een onderzoek uit te voeren van de ondernemingen waarin we (willen) beleggen op basis van de principes van de Verenigde Naties en de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen. In deze richtlijnen zit namelijk ook een aantal richtlijnen die gaan over bovengenoemde en andere thema's met betrekking tot goed bestuur.

Het onderzoek door PFZW van ondernemingen vindt plaats op basis van een methode die we samen met een adviseur hebben ontwikkeld. Daarvoor zijn in de eerste plaats van belang de principes (richtlijnen) 3 tot en met 6 van de VN Global Compact:

- bedrijven moeten de vrijheid van vakvereniging en de erkenning van het recht op collectieve onderhandelingen steunen (principe 3);
- het bestrijden van iedere vorm van verplichte en gedwongen arbeid (principe 4);
- het afschaffen van kinderarbeid (principe 5);
- het bestrijden van discriminatie in arbeid en beroep (principe 6).

Daarnaast zijn relevant de OESO-richtlijnen (hoofdstukken II, V, X en XI) voor multinationale ondernemingen namelijk:

II. Algemene beginselen voor bedrijfsbeleid

V. Werkgelegenheid en arbeidsverhoudingen

X. Mededinging

XI. Belasting.

In deze hoofdstukken zijn 31 richtlijnen voor goed bestuur van ondernemingen op allerlei deelterreinen tot in detail uitgewerkt. Hiervoor verwijzen we naar de OESO-richtlijnen.

Wij toetsen bedrijven op bovenstaande richtlijnen en principes. Als een onderneming niet daadwerkelijk in de praktijk uitvoering geeft aan de verschillende principes en richtlijnen voor goed bestuur dan beleggen we niet in deze onderneming of verkopen we onze beleggingen.

(e) Aandeel beleggingen

PFZW belegt de pensioenpremies in veel verschillende beleggingscategorieën, zoals aandelen, obligaties, vastgoed, private equity, infrastructuur en leningen. Hieronder is de strategische asset allocatie, dus de verdeling van de activa over de beleggingscategorieën (soorten beleggingen), aangegeven. De strategische asset allocatie wordt als uitgangspunt gebruikt voor het inrichten van de portefeuille.

	2022
Zakelijke waarden	50,4%
Liquide markten	
Aandelen klassiek ontwikkelde markten	14,0%
Aandelen klassiek opkomende markten	1,8%
Beursgenoteerd vastgoed	5,8%
SDI Beursgenoteerde aandelen	1,5%
Alternatieve strategie	
Alternatieve aandelenstrategieën ontwikkelde markten	6,0%
Alternatieve aandelenstrategieën opkomende markten	0,8%
Private markten	
Private equity	6,2%
Privaat vastgoed	6,2%
Infrastructuur	5,2%
Insurance	2,7%
Overige zakelijke waarden	0,2%
Krediet	20,0%
Liquide markten	
Liquide krediet	10,1%
Emerging markets debt local currency	5,0%
Private markten	
Credit risk sharing	3,0%
Hypotheke	1,9%
Vastrentende waarden	29,6%
Liquide markten	
Rente-afdeckingsmandaat	29,6%
Kas	0,0%

In bovenstaand diagram hebben wij de strategische asset allocatie (activa in het vermogen verdeeld over beleggingscategorieën) weergegeven. Van het vermogen is ca. 75% zodanig belegd dat daarmee milieu- en sociale kenmerken worden gepromoot.

(f) Monitoring van ecologische en sociale kenmerken
Hoe worden de ecologische of sociale kenmerken die door het financiële product worden gepromoot en de duurzaamheidsindicatoren die worden gebruikt om het behalen van elk van die door het financiële product gepromote ecologische of sociale kenmerken te meten, gemonitord over de gehele levensduur van het financiële product, evenals de daarbij behorende interne of externe controlemechanismen.
<p><u>Uitsluitingen</u></p> <p>Sommige beleggingen sluiten we uit. Dat betekent dat de partijen die voor ons beleggen (PGGM Vermogensbeheer BV (PVBV) en externe managers) niet investeren in deze beleggingen. We willen namelijk dat alle voor ons beheerde beleggingen aan onze minimale duurzaamheidsnormen voldoen en zijn daarin dus vrijwel niet (meer) belegd..</p> <p>Deze duurzaamheidsnormen hebben zowel te maken met de producten die ondernemingen als op het gedrag van ondernemingen en overheden. De uitsluitingenlijst is beschikbaar op onze website.</p>

Bij de producten gaat het dan voor een deel om eisen die voortvloeien uit de wet zoals het verbod op beleggingen in clustermunten. Daarnaast sluiten wij producten uit die we onvoldoende bij ons vinden passen. Sinds een aantal jaren beleggen we bijvoorbeeld niet meer in tabak en controversiële wapens. In het kader van ons beleggingsbeleid 2025 hebben wij besloten om ook afscheid te nemen van onze beleggingen in kolen en teerzand. En bij het opstellen van het Klimaatplan is besloten om gas- en oliebedrijven uit te sluiten die actief zijn op het gebied van boringen in het Noordpoolgebied (het zogenaamde arctic drilling). Tevens zien wij af van beleggingen in liquide aandelen en krediet van Russische en Wit-Russische bedrijven. De komende jaren zullen we ook andere productgroepen opnieuw beschouwen die schadelijk zijn voor mens en milieu en waarvoor een minder schadelijk alternatief voorhanden is.

Voor zover het betreft het gedrag van landen wordt niet belegd in staatsobligaties van regeringen waaraan de VN Veiligheidsraad en/of de Europese Unie sancties heeft opgelegd.

CO₂ reductie

Wij streven naar beleggingen met minder CO₂-uitstoot en meer beleggingen in klimaatoplossingen. Met CO₂ wordt ook de CO₂-equivalent (CO₂e) bedoeld. CO₂-equivalenten zijn alle broeikasgassen. Dit betekent zowel meer investeren in klimaatoplossingen als het beter meten van hun gevolg. Wij hebben daarom een specifiek reductiebeleid om de CO₂-voetafdruk van onze beleggingen te verkleinen.

Bij deze strategie beleggen we minder in CO₂-intensieve bedrijven en meer in bedrijven die een relatief lage CO₂-uitstoot kennen. De doelstelling om bij onze beleggingen rekening te houden met het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen (portefeuilledoelstelling) geldt voor:

- alle beleggingscategorieën over vermindering van de directe uitstoot van het bedrijf waarin wordt belegd, en
- de bronnen binnen het beheer van het bedrijf.

Voor de beleggingscategorieën beursgenoteerde aandelen, bedrijfsobligaties en onroerend goed gaat het ook over de vermindering van de indirecte uitstoot door de opwekking van ingekochte of verbruikte energie.

Onze doelstelling is een vermindering van 50% CO₂-uitstoot over alle beleggingen (portefeuilledoelstelling) in 2030 ten opzichte van 2019.

Wij streven naar:

- 30% CO₂-vermindering eind 2025 in aandelen;
- CO₂-reductie eind 2025 in de volgende sectoren: krediet, privaat vastgoed en infrastructuur;
- 50% CO₂-reductie over de gehele portefeuille eind 2030 ten opzichte van 2019 voor de beleggingscategorieën beursgenoteerde aandelen, bedrijfsobligaties en onroerend goed;
- 50% CO₂-reductie voor de categorieën Aandelen en liquide krediet in 2030 ten opzichte van 2019;
- 100% van het belegd vermogen in Beursgenoteerd & Privaat Vastgoed en Infrastructuur moet in 2030 verbonden zijn aan een doelstelling die in lijn ligt met het klimaatakkoord van Parijs.

Om de voortgang te bij te houden, wordt er jaarlijks een CO₂-meting gedaan en gerapporteerd over de portefeuille. Als de voortgang onvoldoende is, passen we het beleggingsbeleid hierop aan.

Onderzoek beleggingen op basis van OESO-richtsnoeren (screening) en VN-principes

Voor zover het gedrag van ondernemingen betreft maken wij gebruik van engagement én uitsluitingen. Om te beoordelen wat het best werkt, analyseren wij onze beleggingsportefeuille. Dat helpt ons te beoordelen of het gedrag van de onderneming leidt tot (mogelijke) negatieve invloed op samenleving en milieu. Om de ernst van de negatieve invloed te beoordelen, hebben we samen met een gespecialiseerd bedrijf een methode ontwikkeld, die gebaseerd is op de OESO-richtlijnen en VN-regels.

We beoordelen ondernemingen aan de hand van OESO-richtlijnen op basis van verstoringen (incidenten) zowel binnen de eigen productielocaties alsook verstoringen bij toeleveranciers. Dit wordt ook wel de OECD-screening genoemd (OECD is Organisation for Economic Co-operation and Development).

Vervolgens bepaalt PFZW of sprake is van “ernstige verstoringen” of “zeer ernstige verstoringen”. Bedrijven met een score “zeer ernstig” horen per definitie niet thuis in onze Verantwoorde basis. Daarin beleggen we dus niet langer.

Voor bedrijven met een score “ernstig” kijken we naar de grootte van het bedrijf. Voor grote bedrijven kiezen we ervoor om via engagement (betrokkenheid) en stemmen het gedrag van deze bedrijven te verbeteren.

Voor PFZW is engagement een constructieve dialoog met ondernemingen in de beleggingsportefeuille of marktpartijen zoals regelgevers, toezichthouders en sector-organisaties met als doel een vooraf vastgestelde (gedrags-)verandering te realiseren. De dialoog kan verschillende vormen aannemen (schriftelijk, telefonisch, mondeling) en gaat over het beleid en de activiteiten. Wij zijn van mening dat bij grote ondernemingen engagement uiteindelijk meer effect kan hebben dan de beleggingen verkopen. We blijven dus beleggen in deze bedrijven, behalve als duidelijk is dat er geen verbetering te verwachten is. Dan volgt alsnog uitsluiting.

Voor de vele kleine bedrijven met een score “ernstig” wegen de extra inspanningen van engagement per bedrijf niet op tegen het verwachte resultaat. In deze bedrijven willen we dus niet langer beleggen en die beleggingen worden direct verkocht.

Naast bovenstaande beoordeling kijken we ook of bedrijven de Verenigde Naties Global Compact Principles hebben overtreden. Ook kijken wij of de ondernemingen in hun bedrijfsvoering hebben opgenomen dat zij aandacht hebben voor en zich houden aan de VN Global Compact principes en OESO-richtlijnen.

Bij iedere nieuwe belegging die we doen, wordt bovenstaand proces uitgevoerd. Daarnaast wordt de OECD-screening geregeld herhaald. Hierdoor monitoren wij de voortgang en kunnen wij sneller handelen om negatieve invloed te stoppen, te voorkomen of te beperken.

Reporting

PFZW heeft het vermogensbeheer uitbesteed aan PGGM (PVBV). PGGM heeft ten behoeve van het vermogensbeheer gedetailleerde interne procedures en afspraken met interne en externe fondsmanagers en dataleveranciers (Sustainalytics, Trucost, MCI). Voor de interne managers heeft PVBV monitoring-, management en compliance-systemen ingericht in bijvoorbeeld Bloomberg. Externe managers zijn verantwoordelijk voor het voldoen aan en monitoren van de verplichtingen in het kader van beleggingen volgens de contractuele bepalingen.

Op grond van de uitbestedingsovereenkomst ontvangt PFZW frequent periodieke rapportage (reporting) over de uitvoering van het beleggingsbeleid. Op basis daarvan monitort PFZW de mate waarin de beleggingen bijdragen aan ecologische of sociale kenmerken.

(g) Methodologieën voor ecologische of sociale kenmerken

Welke methodologieën worden gebruikt om te meten hoe de door het financiële product gepromote ecologische of sociale kenmerken worden behaald?

Om te bepalen of en in welke mate wij die milieu- en sociale kenmerken bereiken, gebruikt PFZW zogenoemde duurzaamheidsindicatoren. Dit zijn meetbare aspecten (graadmeters) van duurzaamheid. Te denken valt dan bijvoorbeeld aan de hoeveelheid afval die een onderneming produceert. Of hoeveel CO₂ (koolstofdioxide) een onderneming uitstoot.

Wij gebruiken de navolgende duurzaamheidsindicatoren om te bepalen wat de voortgang is bij het promoten van onze milieu- en sociale kenmerken. Deze duurzaamheidsindicatoren zijn de basis van onze beleggingsstrategie zoals hiervoor onder d beschreven. Daarin maken wij een onderscheid tussen de *Verantwoorde basis* en de *Duurzame wereld*.

Verantwoorde basis

PFZW stelt in de eerste plaats minimumeisen aan ondernemingen (bedrijven) waarin wij beleggen en wij kijken dan naar een aantal punten:

- Het aantal ondernemingen dat actief is in de sector fossiele brandstoffen en die:
 - i. zich niet houden aan het klimaatakkoord van Parijs uit 2015 en de hogere doelen die zijn gesteld in 2022;
 - ii. geen overtuigende en controleerbare klimaat-overgangsstrategie hebben: dat is een beleid om te gaan voldoen aan de eisen uit het Klimaatakkoord van Parijs uit 2015 zoals die in 2022 nog zijn aangescherpt.

(Het Klimaatakkoord van Parijs is een internationaal verdrag om de opwarming van de Aarde te beperken. Het akkoord is op 12 december 2015 gepresenteerd op de klimaatconferentie van Parijs 2015. Het is op 22 april 2016 ondertekend en op 5 oktober 2016 door de Europese Unie geratificeerd).

- Het aantal ondernemingen dat betrokken is bij en/of omzet heeft uit ondernemingen die zijn betrokken bij de kolensector: het gaat hierbij om bedrijven die meer dan 5% van hun totale inkomsten halen uit de productie van (mijnbouw)thermische steenkool of meer dan 30% uit energieopwekking met behulp van thermische steenkool.
- Het aantal ondernemingen dat betrokken is bij de productie van tabak en/of tabaksproducten (bijvoorbeeld sigaretten, sigaren, pruimtabak enz.) en ondernemingen die (mede)eigenaar zijn van ondernemingen die zich bezighouden met de productie van tabak en/of tabaksproducten (met betrekking tot eigendom past PGGM het beginsel van meerderheidsbelang toe, dat wil zeggen een belang in een joint venture en/of een belang van 30% of meer in een beursgenoteerde onderneming).
- Het aantal ondernemingen dat betrokken is en/of omzet heeft uit ondernemingen die zijn betrokken bij teerzand: het gaat dan om bedrijven die meer dan 1% van hun totale inkomsten halen uit de productie van olie uit teerzanden/teerzanden.
- Het aantal ondernemingen dat betrokken is bij de productie en distributie van controversiële wapens zijnde: 1. massavernietigingswapens (a) kernwapens, b) chemische wapens en c) biologische wapens) en 2. wapens met een aanzienlijk risico op slachtoffers (ook onder burgers) tijdens en/of na een militair conflict (a) antipersoonsmijnen, b) clusterbommen en c) munitie met verarmd uranium).
- Het aantal ondernemingen dat betrokken is geweest bij zeer ernstige schendingen van de regels van de Verenigde Naties of van de richtlijnen voor het handelen van multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling.
- Het aantal ondernemingen:
 - zonder een beleid voor het controleren van het naleven van de regels van de VN en de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen;

- zonder regelingen voor het afhandelen van klachten waarmee schendingen van die VN-regels of OESO-richtlijnen kunnen worden aangepakt.
- Het aantal olie- of gasbedrijven dat actief is op het gebied van boringen in het Noordpoolgebied (het zogenaamde arctic drilling) en die meer dan 1% van hun totale inkomsten halen uit arctische olieboringen.
- Russische en Wit-Russische bedrijven: beleggingen in liquide aandelen en krediet van Russische en Wit-Russische bedrijven gedefinieerd als (1) bedrijven die door de benchmarkaanbieders als 'Russisch' of 'Wit-Rusland' zijn geïdentificeerd en/of (2) die het grootste deel van hun activiteiten in Rusland hebben, volgens onze gegevensproviders ('land of risico').

Duurzame wereld

In de Duurzame wereld gaan we de negatieve invloed van beleggingen verder verkleinen en de positieve invloed vergroten.

We doen dit door:

1. anders te beleggen (in duurzamere ondernemingen), en
2. duurzaamheid binnen ondernemingen te stimuleren door betrokken aandeelhouderschap (stemmen, engagement).

Wij kijken dan naar de volgende aandachtspunten:

- Het percentage van ons vermogen dat aantoonbaar bijdraagt aan de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling van de Verenigde Naties.
- De gemeten invloed op de gebieden Mens & Gezondheid en Klimaat die onze bijzondere aandacht (focus) hebben.
- De totale uitstoot van broeikasgassen (BKG-emissie) in de vorm van
 1. directe uitstoot van eigen bronnen of bronnen binnen het beheer van het bedrijf, en
 2. indirecte uitstoot door de opwekking van ingekochte of verbruikte energie van aandelen in de volgende sectoren waarin wij beleggen: krediet, privaat vastgoed en infrastructuur.
- De totale uitstoot van broeikasgassen (1 en 2) van de totale portefeuille.
- De totale uitstoot van broeikasgassen (1 en 2) van aandelen en liquide krediet.
- Het percentage belegd vermogen in Beursgenoteerd & Privaat Vastgoed en Infrastructuur dat zich gebonden heeft aan een doelstelling die in lijn ligt met het klimaatakkoord van Parijs.
- Het percentage belegd vermogen in de energiesector dat een doelstelling heeft die in lijn ligt met het klimaatakkoord van Parijs per eind 2023.

(h) Databronnen en -verwerking

Financiëlemarktdeelnemers beschrijven:

- a) de databronnen die worden gebruikt om elk van de door het financiële product gepromote ecologische of sociale kenmerken te behalen;
- b) de maatregelen die zijn genomen om de kwaliteit van de data te waarborgen;
- c) de wijze waarop de data worden verwerkt;
- d) het aandeel van de data die een schatting zijn.

Dataleveranciers

PFZW maakt gebruik van ESG-data van de volgende dataleveranciers:

- *Uitsluitingen en minimumeisen duurzaamheid:*
- Sustainalytics: data wordt gebruikt als input voor de screeningsmethodologie, gebaseerd op de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen en VN Global Compact Principles;

- RepRisk: in aanvulling op de ESG data van Sustainalytics wordt voor private ondernemingen gebruik gemaakt van ESG data van RepRisk voor het uitvoeren van de screening op OESO-richtlijnen en de VN Global Compact Principles
- CO₂:
- Trucost: voor de beleggingscategorieën aandelen en krediet wordt gebruik gemaakt van CO₂-data van Trucost;
- GREB: voor de beleggingscategorieën Beursgenoteerd Vastgoed, Privaat Vastgoed en Infrastructuur;
- MSCI: overheidsbestedingen.

SDI Asset Owners Platform

In dit verband heeft onze vermogensbeheerder PGGM samen met APG en grote buitenlandse vermogensbeheerders het zogenaamde Sustainable Development Investments Asset Owner Platform (SDI AOP) opgericht. Hier hebben wij een methode ontwikkeld om geautomatiseerd te bepalen of ondernemingen waarin kan worden belegd in voldoende mate voldoen aan de VN duurzame ontwikkelingsdoelstellingen.

Datakwaliteit en verwerking

Bij de selectie van dataleveranciers wordt de datakwaliteit beoordeeld op meerdere aspecten, waaronder de compleetheid van de data voor het beoogde beleggingsuniversum, methodologie en datakwaliteitscontroles uitgevoerd door de dataleverancier. In de periode voor contractverlenging worden dataleveranciers geëvalueerd. De screeningsmethodologie op de OESO-richtlijnen en VN Global Compact Principles op basis van Sustainalytics en RepRisk data is onderdeel van een deels kwalitatief proces waarbij de uitkomst van de data-gedreven screening manueel gecontroleerd en gevalideerd wordt per bedrijf dat naar boven komt tijdens de screening.

De CO₂-data van Trucost wordt jaarlijks gevalideerd. Hierbij worden controles uitgevoerd op absolute en relatieve jaar-op-jaar veranderingen van de CO₂ scope 1 en 2 absolute emissie- en intensiteitsdata. Datacollectie en verdere verwerking van ESG data vindt op meerdere manieren plaats. Uitgangspunt hierbij is dat de datacollectie en verdere verwerking zo veel mogelijk geautomatiseerd is om operationele risico's te beperken; bijvoorbeeld door het opzetten van een geautomatiseerde collectie van de data van een beveiligde SFTP-locatie of collectie via het platform van onze datadistributie-partner (FactSet).

Aandeel geschatte ESG-data

Het aandeel van geschatte ESG-data verschilt per beleggingscategorie, waarbij de dekking van ESG dataleveranciers voor publieke ondernemingen doorgaans aanzienlijk beter is in vergelijking met private ondernemingen. Indien we een investering hebben in een onderneming waarvoor de CO₂-intensiteitsdata ontbreekt, dan wordt gekeken of we gebruik kunnen maken van de CO₂-data van het moederbedrijf of wordt gebruik gemaakt van een geschatte CO₂-intensiteit op basis van een sector-mediaan.

(i) Methodologische en databeperkingen

Wat zijn de eventuele beperkingen aan de methodologieën en databronnen en hoe zijn deze beperkingen niet van invloed op de wijze waarop de door het financiële product gepromote ecologische of sociale kenmerken worden behaald?

De belangrijkste beperking op de methodologieën en databronnen is de compleetheid en consistentie van ESG -data door gebrekkige en/of niet-gestandaardiseerde rapportages van ondernemingen op het gebied van duurzaamheid en duurzaamheidsrisico's.

Dit is een uitdaging voor de gehele industrie, maar zal naar verwachting op termijn verbeteren doordat meer ondernemingen zich aansluiten bij reeds bestaande initiatieven en standaarden (bijv. CDP, PCAF) en door nieuwe regelgeving op dit gebied (bijv. de Corporate Sustainability Reporting Directive in 2024). Om dit op te vangen maken wij momenteel gebruik van meerdere externe dataleveranciers en zullen we waar nodig terugvallen op geschatte ESG-data op basis van sectorgemiddelden of portefeuillegemiddelden.

(j) Due diligence

Welke due diligence is uitgevoerd met betrekking tot de onderliggende activa van het financiële product, met inbegrip van de interne en externe controles van die due diligence?

Due diligence

PFZW geeft aan haar vermogensbeheerder PGGM criteria mee inzake het zorgvuldig onderzoek (due diligence) naar (potentiële) beleggingen, zodat eventuele negatieve effecten van een belegging op de duurzaamheid in kaart worden gebracht. Dit wordt gedaan aan de hand van de OESO-richtlijnen en de VN-principes Global Compact. PGGM maakt hierover vervolgens afspraken met externe managers die de ESG-overtuigingen delen van PFZW en PGGM en die dus aandacht besteden aan ESG-risico's en -kansen in hun investeringsbeslissingen. De ESG-prestaties van de externe beheerders worden zowel getoetst aan de ESG-doelstelling van het mandaat als aan de prestaties van andere beheerders die een vergelijkbaar mandaat beheren.

Hierbij wordt gekeken naar de:

- waarschijnlijkheid en ernst van de negatieve impact;
- omvang van de onderneming in de portefeuille;
- mate waarin de onderneming een bijdrage levert aan de aandachtsgebieden en “duurzame wereld”-doelstellingen van de klanten.

Hierbij wordt data van meerdere bronnen gebruikt: niet-gouvernementele organisaties (NGO's), gespecialiseerde dataleveranciers, media en de ondernemingen zelf. De partijen die voor ons beleggen, zoals PGGM Vermogensbeheer (PVBV), doen vervolgens aanvullend onderzoek.

Voor de beoordeling van de ernst van de negatieve impact van ondernemingen op mens en milieu is samen met Sustainalytics een screeningsmethode ontwikkeld. Deze is gebaseerd op de OESO-richtlijnen. Ondernemingen krijgen hierbij een score op basis van incidenten binnen de eigen productielocaties en incidenten in de toeleveringsketen. Deze screening wordt op dit moment toegepast op onze gehele portefeuille.

Aangezien voor PFZW in veel verschillende beleggingscategorieën wordt belegd, zouden onze beleggingen allerlei soorten ongunstige effecten kunnen hebben. Van de mogelijk ongunstige effecten ziet PFZW klimaatverandering als het belangrijkste negatieve effect van haar beleggingen op duurzaamheid. Wanneer een belegging tot negatieve duurzaamheidseffecten leidt, kunnen wij verschillende maatregelen nemen. Zo kan worden overgegaan tot uitsluiting. Dan beleggen we niet meer in het bedrijf of de investering die de negatieve effecten veroorzaakt. Ook kunnen we proberen om het bedrijf te overtuigen om te verduurzamen. Dit doen wij door middel van ons engagementbeleid.

(k) Engagementbeleid

Welk engagementbeleid wordt gevoerd indien engagement deel uitmaakt van de ecologische of sociale beleggingsstrategie, met inbegrip van procedures voor het beheer van duurzaamheidskwesties binnen ondernemingen waarin is belegd?

PFZW heeft engagement (betrokkenheid bij ondernemingen) als onderdeel van de ecologische of sociale beleggingsstrategie. De vermogensbeheerder van PFZW heeft gedetailleerde en specifieke richtlijnen en procedures waarmee invulling wordt gegeven aan het engagementbeleid zoals internationaal erkende stemrichtlijnen.

Het team Responsible Investments (RI) van PGGM heeft bij het actieve en betrokken aandeelhouderschap, stemgedrag al dan niet bij volmacht en het nemen van juridische actie(s) een centrale rol. Nadere informatie over de invulling van het engagementbeleid staat op de website van PGGM.

Voor PFZW is engagement een constructieve dialoog met ondernemingen in de beleggingsportefeuille of marktpartijen zoals regelgevers, toezichthouders en sector-organisaties met als doel een vooraf vastgestelde (gedrags-)verandering te realiseren. De dialoog kan verschillende vormen aannemen (schriftelijk, telefonisch, mondeling) en gaat over het beleid en de activiteiten.

PFZW treedt als actief aandeelhouder op wanneer we merken dat er bij onze beleggingen sprake is van incidenten die niet passen bij onze minimale duurzaamheidsnormen. De partijen die voor ons beleggen gaan dan in gesprek met de bedrijven, en vragen hen om de negatieve gevolgen van hun bedrijfsactiviteiten op samenleving en/of milieu zo veel mogelijk te voorkomen of te beperken. Indien nodig vragen we ook om herstel en/of schadevergoeding voor de partijen die last hebben gehad van de negatieve duurzaamheidseffecten.

De partijen die voor ons beleggen gaan niet alleen in gesprek met bedrijven. Zij proberen ook door te stemmen op aandeelhoudersvergaderingen of het voeren van rechtszaken om bedrijven te laten verduurzamen of eventuele schade te herstellen. Onze invloed als aandeelhouder wordt dus steeds gebruikt om een goed rendement en duurzaamheid samen te laten gaan.

(l) Aangewezen referentiebenchmark

Is er een index aangewezen als referentiebenchmark voor het bereiken van de ecologische of sociale kenmerken die door het financiële product worden gepromoot en op welke wijze is die index afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken die door het financiële product worden gepromoot, met inbegrip van de inputdata, de methodologieën die zijn gebruikt om die data te selecteren, de herbalanceringsmethodologieën en de wijze waarop de index wordt berekend?

PFZW hanteert geen specifieke benchmark.